

Контуре

ПЕСНИКОВЕ ЛИЧНОСТИ

Милан Николић: „Постојбина сунца“ (поема),

Браничево — Пожаревац, 1967.

Првом збирком, »Тумачење ватре«, Милан Николић се уврстио у ред познатих песника наше савремене поезије. Критика је, сећамо се, ову књигу врло повољно оценила, мада се о њеним квалитетима још може размислити. Но, ако је она и могла да покаже аморфност и безобличје њеног аутора, збирка »Постојбина сунца« већ даје контуре песникове личности, за коју би се могло рећи пре да је специфична него оригинална, пре програмска него песнички размахана.

Постоји једна помодност међу млађим песницима, коју већина људи прихвата, а која се састоји углавном у екстерминирању лирике из песме и тако поезију своди на стихотворство, на суперфицијелно и рутинерско казивање, на духовито и по нечему занимљиво певушење. За Николића се не би могло рећи да припада оваквој »плејади«. Он је један од оних песника који се труде да буду »у току«, а вине се у кристална неба песме и покаже као песник само онда, кад заборави ту своју намеру и кад га освоји његова песничка природа, која неоспорно у њему постоји. На жалост, таква авантура му се не догађа често, он нас доводи у дилему да ли то имамо посла са песником који то јесте или са човеком који хоће да постане песник. Њему тешко полази за пером да читаоца држи у напетности за све време читања песме, он га једном меканом наративношћу и дескриптивним изазовима води по пределима екстазе, а онда га често једним стихом доведе у чист ћорсокак:

»Ишао сам у правцу музике
ка тој фрули превојем
ка тим орасима
ка том дозивању пастира
ка тим кажипрстима.
Какво поподне!
Као растворено небеско недро.
Као најслађи слаткиш.«

Али, срећа је у томе што се Милан не труди да се неметне рефлексивношћу, он је ваљда и сам свестан да се мисао не може рећи тако сигурно ако јој није претходио филтер чула. Када, пак, своју мисао инкарнира, он је сигуран и искусан: »Кад кренеш за срцем, попод-

не, ничег се не бојиш«. Филозофија и мисаоност ипак нису одлика ове поезије, као уосталом, ни песничка искреност и узвишеност, што чини да се им пресија брзо губи из свести читаоца и оставља тек једва приметне трагове.

Промена и често губљење ритма такође нас наводе на сумњу у спонтаност, а у неоспорном богатству песниковог речника често се појављују речи вештачки направљене и форсиране, што доказује да песник много више хоће него што може да постигне у дијапазону изражавања. Можда га је и сама тема навела да на моменте делује паролашки, као да хоће некоме да угоди, па стога делује као трубадур двадесетог века.

Милан Николић се, поред свега издваја на неки на чин, он не припада никаквом правцу ни групи, већ би се пре могло говорити о његовој компилативности. Он се вешто сналази у огромном свету појава и ствари, открива сличност крајности и, луцидношћу и интелигенцијом, диспаратност сличности. Његова питорескност, и поред чудних, надреалистичких елемената није небулозна, она је необичних али јасних облика, мада на моменте статична због недостатка боје и због песникског спиритуалног неучествовања. Повишени песнички тон, који се појављује у неким стиховима, даје његовој песми један светли уметнички ореол, који не флукутира и не потамни чак и ако песму више пута читамо.

Када би још било једне вехементније ферментације у души песника, једног дубљег продирања и природу трајања човека и ствари, ова поезија, која је довољно отпорна на атак времена у коме је стварна и тако себи обезбеђује лишеност ефемерног, сигурно би била монументална и мајестетична. Овако, њој још увек прети опасност од заборава.

Али, Николић је песник у развоју и са оптимизмом можемо очекивати његову следећу збирку, утолико пре, што је овом књигом показао знатан напредак у свом песничком стваралаштву.

Петар Вулић